

Het weren van een terroristische aanslag: een studie naar de meldingsbereidheid van individuen.

Nina Daalhuizen (9292322)

Masterscriptie | Sociology: Contemporary Social Problems

Eerste beoordelaar: Paul Sellies

Tweede beoordelaar: Luuk Mandemakers

26 juni 2023

**Universiteit
Utrecht**

In samenwerking met de

Ethische verklaring

De Ethical Review Board van de Faculteit Sociale Wetenschappen aan de Universiteit van Utrecht heeft bevestigd dat dit onderzoek voldoet aan de ethische richtlijnen voor sociaalwetenschappelijk onderzoek. Deze goedkeuring staat geregistreerd onder nummer 23-0946.

Voorwoord

Voor u ligt mijn masterscriptie: *'Het weren van een terroristische aanslag: een studie naar de meldingsbereidheid van individuen.'* Na ongeveer vijf maanden werken aan deze scriptie en meewerken bij de politie Eenheid Rotterdam is er nu echt een einde gekomen aan de master Sociology: Contemporary Social Problems. Hierbij sluit ik dan ook een mooi hoofdstuk af.

Het gevoel dat ik graag iets wil bijdrage aan de veiligheid van de maatschappij is er altijd geweest. Daarnaast ligt mijn interessegebied al voor een lange tijd bij de onderwerpen criminaliteit en veiligheid, daardoor heb ik met veel interesse en plezier deze scriptie geschreven.

Buitenom dat het schrijven van mijn masterscriptie een leerzaam proces was, was het niet altijd even makkelijk. Ik wil graag mijn geliefden bedanken voor de steun tijdens het schrijven van deze scriptie. Daarnaast wil ik ze bedanken voor de support die zij mij hebben gegeven tijdens mijn academische carrière. Ook wil ik Ed van Haften bedanken voor de kans die ik heb gekregen om mijn scriptie te mogen schrijven voor de politie Eenheid Rotterdam. Het was een leerzame tijd en de steun, het meedenken en de kritische blikken hebben zeker geholpen tijdens het proces.

Als laatste wil ik mijn begeleider Paul Sellies bedanken voor de goede adviezen, de support en het geduld tijdens het schrijven van deze scriptie.

Ik wens u veel plezier met lezen!

Nina Daalhuizen

26 juni 2023.

Samenvatting

Door ontwikkelingen binnen het jihadisme, recht-extremisme en anti-institutioneel extremisme is het dreigingsniveau het afgelopen jaar in Nederland gestegen. Steeds vaker komen er signalen binnen dat groepen voorbereidingen treffen om een aanslag te plegen in Nederland. Het doel van dit onderzoek is om vroegtijdige signalen van een terroristische aanslag te verminderen door te focussen op de meldingsbereidheid van individuen. Dit is in opdracht van de Politie Eenheid Rotterdam voor de implementatie van het project SHIELD. Daarnaast wordt er ingezoomd op een belangrijke factor van meldingsbereidheid, namelijk vertrouwen in de politie. De literatuur laat zien dat verschillende achtergrondkenmerken hand in hand gaan met het hebben van vertrouwen in de politie. In dit onderzoek wordt er dan ook gekeken naar in hoeverre de achtergrondkenmerken migratieachtergrond, opleidingsniveau, leeftijd en gender invloed hebben op vertrouwen in de politie. Door middel van het gebruik van de dataset van *European Social Survey* uit 2018, kan de relatie tussen de achtergrondkenmerken en het vertrouwen in de politie worden onderzocht. Deze relatie wordt getoetst door middel van een regressieanalyse bij 1372 respondenten. De resultaten zijn deels in lijn met de verwachtingen. Er is significant bewijs gevonden dat mensen met een hoog opleidingsniveau meer vertrouwen hebben in de politie dan mensen met een laag opleidingsniveau. Daarnaast is er ook een significant bewijs gevonden dat mensen met een migratieachtergrond minder vertrouwen in de politie hebben dan mensen zonder migratieachtergrond. Voor gender en leeftijd is geen significant bewijs gevonden. Door af te sluiten met een beleidsadvies worden verschillende interventies geadviseerd om de meldingsbereidheid te verhogen en om de implementatie van SHIELD te begeleiden.

Kernwoorden: terrorisme, meldgedrag, vertrouwen in de politie, migratieachtergrond, opleidingsniveau, leeftijd, gender

Inhoudsopgave

1. Introductie	7
1.1 <i>Terrorisme</i>	7
1.2 <i>Meldgedrag</i>	8
1.3 <i>Vertrouwen in de politie</i>	8
1.4 <i>Maatschappelijke relevantie</i>	9
1.5 <i>Wetenschappelijke relevantie</i>	9
1.6 <i>Doelstelling en onderzoeksvragen</i>	10
1.6.1 <i>Beschrijvende vraag</i>	10
1.6.2 <i>Verklarende vraag</i>	10
1.6.3 <i>Beleidsvraag</i>	11
1.7 <i>Leeswijzer</i>	11
2. Theoretisch kader	12
2.1 <i>Cultureel kapitaal</i>	12
2.2 <i>Socialisatietheorie</i>	14
2.3 <i>Statusverwervingstheorie</i>	15
2.4 <i>Sociaal kapitaal</i>	16
3. Data & Methode	19
3.1 <i>Dataset</i>	19
3.2 <i>Ethische evaluatie</i>	19
3.3 <i>Operationalisatie</i>	19
3.3.1 <i>Vertrouwen in de Politie</i>	20
3.3.2 <i>Leeftijd</i>	20
3.3.3 <i>Gender</i>	20
3.3.4 <i>Opleidingsniveau</i>	20
3.3.5 <i>Migratieachtergrond</i>	21
3.3.6 <i>Inkomen huishouden</i>	22
3.4 <i>Analyse</i>	22
3.4.1 <i>Assumpties</i>	22
4. Resultaten	24
4.1 <i>Migratieachtergrond</i>	24
4.2 <i>Gender</i>	26
4.3 <i>Opleidingsniveau</i>	28

4.4 Leeftijd	31
5. Conclusie en Discussie	34
5.1 Conclusie.....	34
5.2 Discussie	36
6. Beleidsadvies.....	38
7. Literatuurlijst.....	40
Bijlage 1. Tabellen.....	44

Lijst van figuren

<i>Figuur 1</i>	13
<i>Figuur 2</i>	15
<i>Figuur 3</i>	15
<i>Figuur 4</i>	16
<i>Figuur 5</i>	18
<i>Figuur 6</i>	31

Lijst van tabellen

<i>Tabel 1</i>	24
<i>Tabel 2</i>	25
<i>Tabel 3</i>	28
<i>Tabel 4</i>	30
<i>Tabel 5</i>	32

1. Inleiding

1.1 Terrorisme

Het afgelopen half jaar is de terroristische dreiging in Nederland toegenomen. Jihadistische organisaties bereiden zich voor op aanslagen binnen Europa, waarbij Nederland expliciet als doelwit wordt genoemd vanwege recente koranvernielingen (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2023). Pro-ISIS kanalen hebben via sociale media laten weten dat zij vergeldingsacties willen plegen tegen westerse landen, waaronder Nederland (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2023). Ook is er een stijging van het risico op een aanslag door rechts-extremisten en complotdenkers die zich tegen de Nederlandse overheid keren. Deze ontwikkelingen komen voort uit het recente Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN 58). Het DTN wordt samengesteld door de Nationale Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) op basis van informatie van inlichtingen- en veiligheidsdiensten, politie, Nederlandse ambassades en media en internet. De analyse van DTN wordt vertaald naar dreigingsniveau's. Een recente analyse van het DTN laat weten dat het huidige dreigingsniveau in Nederland aanzienlijk is, namelijk niveau 3 (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2023). Een uitleg van de andere niveaus is terug te lezen in bijlage 1, tabel 6 (Ministerie van Algemene Zaken, 2022).

Daarnaast is het gangbaarder geworden om het rechts- en anti-institutioneel extremistisch gedachtengoed uit te dragen. Het openlijk spreken van deels racistische gedachtengoed wordt vaak blootgesteld op sociale media en in het dagelijks leven. Een voorbeeld zijn de geprojecteerde teksten als 'White lives matter' op de Erasmusbrug tijdens de jaarwisseling van 2022 naar 2023 (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2023).

Nederland heeft geïnvesteerd in het overdragen van de verantwoordelijkheid om vroegtijdige radicalisering en extremisme te signaleren aan lokale instanties. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) blijft hierbij de coördinerende rol houden om de veiligheid van de samenleving te kunnen waarborgen. De overgave van de verantwoordelijkheid wordt door middel van bijscholing uitgevoerd met als doel bewustwording creëren rondom onveilige situaties (Auditdienst Rijk, 2017).

Uit onderzoek van Van de Weert en Eijkman (2017) blijkt dat mensen niet weten wanneer een situatie alarmerend is en wie ze moeten benaderen bij verdachte situaties. Het probleem doet zich vooral voor bij de onwetendheid over radicalisering en extremisme. Politiedata toont aan dat het aantal meldingen van misdrijven in Nederland in de afgelopen tien jaar met 32,9% is afgenomen (Politie, z.d.).

1.2 Meldgedrag

Om het probleem rondom bewustwording en onwetendheid over radicalisering, extremisme en het melden van een verdachte situatie in Nederland te verbeteren, is het project SHIELD een nieuwe ontwikkeling binnen de politie. Dit project is gestart om het meldgedrag van vroegtijdige terroristische signalen te verhogen. Het project SHIELD stimuleert de samenwerking tussen de politie, burgers, bedrijven en instellingen om informatie vanuit burgers te winnen met als doel het bestrijden van terrorisme (E. van Haften, persoonlijke communicatie, februari 2023).

Om ervoor te zorgen dat het aantal meldingen in Nederland stijgt, moet SHIELD het meldgedrag van de burgers in Nederland verbeteren. Voor de context van dit onderzoek wordt met meldgedrag het doorgeven van informatie over strafbare feiten gericht op terrorisme aan de politie bedoeld (Schreurs, 2020). Burgers zijn een belangrijke informatiebron voor de politie en dankzij de komst van internet is communicatie tussen burgers en politie geoptimaliseerd (Van der Wal & Adang, 2022).

Als laatste speelt vertrouwen een belangrijke rol bij het meldgedrag van burgers. Vertrouwen hebben in de politie betekent dat burgers een positieve attitude hebben tegenover de handelingen van de politie (Schaap, 2021). Uit onderzoek van Boateng (2018) is gebleken dat de positieve attitude van invloed is op het melden van criminaliteit door burgers. Daarnaast leidt het tot meer algemene samenwerking tussen de burgers en politie. Echter, niet iedereen heeft evenveel vertrouwen in de politie. Vooral mensen die opgegroeid zijn in een ander land dan Nederland, hebben vaak een andere houding tegenover de politie dan mensen die wel in Nederland geboren zijn (Schmeets, 2018).

1.3 Vertrouwen in de politie

Dit onderzoek is gestart in opdracht van de politie Eenheid Rotterdam voor de implementatie van het project SHIELD. Het doel van dit onderzoek is om de meldingsbereidheid van individuen te verbeteren. De meldingsbereidheid is in dit onderzoek gericht op het willen melden van signalen die kunnen leiden naar terrorisme. Het is volgens Schreurs (2020) dan ook van belang om te kijken wat burgers belangrijk vinden aan de politie. Dit zijn factoren als het streven naar een veilige samenleving, kerntaken uitvoeren, vertrouwen, reputatie en steunend gedrag. Uit onderzoek van Andriessen et al. (2020) is ook gebleken dat weinig vertrouwen in de politie zorgt voor minder meldgedrag. Naarmate het vertrouwen daalt, trekken groepen zich terug uit de samenleving. De mogelijkheid bestaat dat deze groepen geen bijdrage meer willen leveren. Dit komt vooral voor bij groepen met een

migratieachtergrond omdat zij zich niet gehoord voelen (Andriessen et al., 2020). In dit onderzoek wordt vertrouwen in de politie geanalyseerd omdat het een belangrijke factor is van meldgedrag. Daarnaast richt dit onderzoek zich op mensen met een migratieachtergrond, omdat volgens het onderzoek van Boekhuizen et al. (2018) mensen met een migratieachtergrond minder vaak een melding maken van incidenten dan mensen met een Nederlandse achtergrond.

Tot slot hebben volgens Ed van Haften (persoonlijke communicatie, februari 2023) verschillende leeftijdsgroepen, opleidingsniveaus en genderrollen ook invloed op het meldingsgedrag. Daarom zullen deze groepen ook worden onderzocht in dit onderzoek.

1.4 Maatschappelijke relevantie

Als gevolg van een toegenomen veelzijdigheid de afgelopen jaren van dreigingen in Nederland bij groeperingen als jihadisme, anti-institutioneel extremisme en rechts-extremisme, is het onderwerp van dit onderzoek in deze tijd zeer relevant. Door een focus te leggen op het verhogen van het meldgedrag, kunnen vroegtijdige signalen met betrekking tot potentiële aanslagen ontdekt worden. In Nederland blijven de aanhangers van het jihadisme, recht-extremisme en anti-institutioneel extremisme hun gedachtengoed uitwisselen. Daarbij ontstaan zorgen over het normaliseren van rechts-extremistisch gedachtengoed in het politieke domein (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2023). Door te concentreren op het vertrouwen in de politie met daaropvolgend een vertaalslag naar meldgedrag, zouden vroegtijdige signalen opgespoord kunnen worden en eventuele incidenten gericht op extremisme worden teruggedrongen. Als laatste is het huidige beleid ingesteld om informatie te verspreiden binnen de samenleving over wat terrorisme inhoudt, daarbij ontbreekt informatie over het bevorderen van het meldgedrag gericht op de relatie tussen achtergrondkenmerken van personen en vertrouwen in de politie (Auditdienst Rijk, 2017). Dit maakt het relevant om dieper in deze onderwerpen in te duiken.

1.5 Wetenschappelijke relevantie

Eerder bestaande onderzoeken in Nederland zijn voornamelijk gebaseerd op open bronnen van de overheid die niet kwantitatief van aard zijn. Pas sinds 2015 zijn onderzoekers verbanden gaan leggen met kwantitatieve data over het onderwerp terrorisme. Voor Nederland is het daarom nog steeds relevant om onderdelen die te maken hebben met terrorisme te onderzoeken met kwantitatieve datagegevens (Liujić, 2020). Daarnaast zijn er nog twee onderwerpen die ontbreken in de wetenschappelijke literatuur. Het is opvallend dat

het merendeel van de bestaande studies over terrorisme gericht is op de slachtoffers en de daders. Hierbij ontbreekt vaak informatie over melders en meldgedrag. Ook voor zover het bij de politie bekend is, is bijna tot geen data beschikbaar over melders (Politie, persoonlijke communicatie, februari 2023). Dit maakt het relevant voor de wetenschap en het project SHIELD om hierover inzicht te verwerven.

1.6 Doelstelling en onderzoeksvragen

Dit onderzoek is in opdracht van de politie Eenheid Rotterdam voor het project SHIELD. Het hoofddoel van dit onderzoek is om meldgedrag van individuen te verhogen. Meldgedrag wordt in deze studie onderzocht door middel van vertrouwen in de politie, omdat vertrouwen in de politie een belangrijke factor is voor het meldgedrag van individuen (Andriessen et al., 2020).

Dit onderzoek analyseert in hoeverre achtergrondkenmerken zoals migratieachtergrond, gender, opleidingsniveau en leeftijd invloed hebben op het vertrouwen in de politie. Door middel van beleidsadvies gaat blijken op welke manier SHIELD het beste de doelgroep kan bereiken met daarbij zicht op het verhogen van vertrouwen in de politie en meldgedrag. Deze studie vervolgt voorgaande onderzoeken en kijkt daarbij expliciet naar de achtergrondkenmerken van respondenten in Nederland. Deze respondenten zijn afkomstig uit het onderzoek van The European Social Survey uit 2018, versie 3.1.

1.6.1 Beschrijvende vraag

De beschrijvende vraag gaat inzicht geven in hoeverre mensen in Nederland daadwerkelijk vertrouwen hebben in de politie. Dit wordt gemeten door de vraag: *In hoeverre hebben inwoners van Nederland vertrouwen in de politie?* Het uiteindelijke antwoord zal relevant zijn voor de politie om inzicht te krijgen in de kansen om nog meer vertrouwen te kunnen winnen onder de Nederlandse bevolking.

1.6.2 Verklarende vraag

De verklarende vragen gaan inzicht geven in hoeverre achtergrondkenmerken invloed hebben op vertrouwen in de politie. Vervolgens wordt gekeken of migratieachtergrond een modererende rol heeft bij deze achtergrondkenmerken. Zo kan onderzocht worden of de sterkte van deze relatie afhangt van het land van herkomst. De verklarende vragen luiden als volgt:

- *In hoeverre beïnvloedt een migratieachtergrond het vertrouwen in de politie in Nederland?*
- *In hoeverre beïnvloeden achtergrondkenmerken leeftijd, gender en opleidingsniveau het vertrouwen in de politie in Nederland?*
- *In hoeverre wordt de relatie tussen de achtergrondkenmerken leeftijd, gender en opleidingsniveau en vertrouwen in de politie in Nederland gemodereerd door migratieachtergrond?*

1.6.3 Beleidsvraag

Door te onderzoeken wat de relatie is tussen achtergrondkenmerken en vertrouwen in de politie, kan uiteindelijk een beleidsadvies gegeven worden om SHIELD op een juiste manier te implementeren. De beleidsvraag zal als volgt omschreven worden: *Welke aanbevelingen kunnen aan de hand van de relatie tussen migratieachtergrond, leeftijd, gender en opleidingsniveau op vertrouwen in de politie in Nederland worden gedaan om op deze manier SHIELD het beste te kunnen implementeren en daardoor het meldgedrag te verhogen?*

1.7 Leeswijzer

In dit hoofdstuk las u de aanleiding tot dit onderzoek, de wetenschappelijke- en maatschappelijke relevantie en werden de onderzoeksvragen geformuleerd. Na dit eerste hoofdstuk zal het tweede hoofdstuk volgen waarin het theoretische kader wordt geschetst. Hierbij zullen bevindingen uit eerdere onderzoeken over achtergrondkenmerken worden beschreven die van invloed kunnen zijn over het vertrouwen in de politie in Nederland. Nadat dit kader is vormgegeven, zal in het derde hoofdstuk worden ingegaan op de methodologie. Hierin zal aandacht besteed worden aan het omschrijven van de data en het onderzoek. In het vierde hoofdstuk worden de resultaten beschreven die afkomstig zijn uit de regressieanalyses. Vervolgens wordt in het vijfde en zesde hoofdstuk ingegaan op de conclusie en discussie waar kritische punten uit het onderzoek worden besproken en wat de aanbevelingen zijn voor onderzoek in de toekomst. Deze studie eindigt met een beleidsadvies waarin aandacht wordt gegeven aan de beleidsvraag.

2. Theoretisch kader

Om verklaringen te vinden voor de relatie tussen achtergrondkenmerken en het vertrouwen in de politie wordt in dit onderzoek gebruik gemaakt van bestaande kennis. Eerder is beschreven dat weinig vertrouwen in de politie één van de voornaamste redenen is waarom mensen delicten zelden melden bij de politie (Boekhuizen et al., 2018). Daarom wordt in dit hoofdstuk de focus gelegd op vertrouwen in de politie en worden onderliggende mechanismes geanalyseerd om het probleem tussen migratieachtergrond, leeftijdsgroepen, opleidingsniveaus en vertrouwen in de politie te schetsen. In dit hoofdstuk worden de theorieën over cultureel- en sociaal kapitaal, statusverwerving en socialisatie besproken.

2.1 Cultureel kapitaal

Agirdag (2010) schreef in zijn onderzoek over de vier kapitaalvormen van de Franse socioloog Bourdieu. Kapitaalvormen worden gezien als hulpbronnen voor mensen om zich verder te kunnen ontwikkelen en te bewegen in de maatschappij, zoals sociaal en cultureel kapitaal. Cultureel kapitaal bestaat uit de samenstelling van culturele goederen als schilderijen, woordenboeken, kennis en diploma's (Agirdag, 2010). Custers en Engsbjergsen (2019) beschrijven in hun studie dat hoe meer cultureel kapitaal een individu bezit, hoe hoger de sociale klasse is. Sociale klasse betekent dat mensen bij een bepaalde groep horen. Dit kunnen groepen zijn van mensen met dezelfde economische-, culturele- en sociale eigenschappen. Deze groepen worden vaak gevormd door verschillende factoren zoals inkomen, opleiding, beroep en familieachtergrond. Een sociale klasse kan veel impact hebben op het leven van een individu. Het bepaalt of iemand gemakkelijk toegang heeft tot bijvoorbeeld de zorg en goede opleidingen. Daarnaast creëert een sociale klasse normen en waarden bij mensen die ervoor kunnen zorgen dat relaties ontwikkelen (Custers & Engsbjergsen, 2019).

Tevens beschrijven Custers en Engsbjergsen (2019) dat cultureel kapitaal vanaf jongs af aan wordt meegekregen vanuit huis. Dit heeft invloed op schoolprestaties; iemand die minder cultureel kapitaal vanuit huis heeft meegekregen, zou ook minder succes ervaren op school. Cultureel kapitaal loopt volgens Erel (2010) parallel met migratieachtergrond. Mensen met een migratieachtergrond hebben vanuit huis een ander soort cultureel kapitaal meegekregen, als gevolg kunnen de schoolsuccessen in Nederland negatief beïnvloed worden. Door het cultuurverschil kunnen zij minder snel integreren in de Nederlandse samenleving. Deze verschillen uit zich onder andere in taal en kennis (Erel, 2010). Daarnaast is uit onderzoek van Kullberg et al. (2021) gebleken dat mensen in hun land van herkomst vaak ook al

wantrouwen hebben ten opzichte van het centrale gezag in hun land. De politie heeft namelijk in veel landen het meeste gezag, waardoor aversie ontstaat. Deze aversie wordt overgedragen naar Nederland en doorgegeven aan volgende generaties. Hierdoor ontstaat tegendraads gedrag bij mensen met een migratieachtergrond.

Cijfers van het onderzoek van Schmeets (2018) voor het Centraal Bureau voor de Statistiek bevestigen dat mensen met een migratieachtergrond veel minder vertrouwen hebben in de politie dan mensen met een Nederlandse achtergrond. Het grootste probleem volgens de culturele kapitaal theorie is dat een taalbarrière zorgt voor minder cultureel kapitaal. De Nederlandse taal heeft bijvoorbeeld in het Nederlandse onderwijs een dominante rol, waardoor veel kinderen met een migratieachtergrond problemen ervaren met het opdoen van kennis. Dit wordt op latere leeftijd nog als lastig ervaren (Agirdag, 2010). Een gevolg van deze taalbarrière is dat mensen met een andere migratieachtergrond zich vaak niet begrepen voelen. Wat resulteert in dat deze mensen geen contact hebben of zoeken met de politie (Schmeets, 2018)

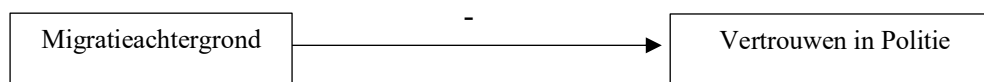
Aan de andere kant kan de theorie over cultureel kapitaal invloed hebben op de visie van politieagenten op mensen met een migratieachtergrond (Easton et al., 2010). Politieagenten hebben te maken met hun eigen 'politiecultuur'. Agenten handelen volgens de formele regels en wetten die zij hebben aangeleerd. Dit creëert een bias voor iedere agent omdat zij volgens dezelfde regels keuzes moeten maken (Kääriäinen & Sirén, 2012). De attitude van de politieagenten kan naast opleiding, ook ontstaan door de privéomgeving. Factoren van cultureel kapitaal die ontstaan in privésferen, zoals politieke voorkeur, kennis en ervaring, kunnen ervoor zorgen dat een negatief imago ontstaat bij agenten naar mensen met een andere achtergrond dan een Nederlandse achtergrond (Easton et al., 2010). Ook uit het onderzoek van Boekhuizen et al. (2018) blijkt dat politieagenten met een Nederlandse achtergrond vaker een situatie uitleggen aan mensen met dezelfde achtergrond dan mensen met een migratieachtergrond.

Kort samengevat stelt de theorie over cultureel kapitaal dat mensen met een migratieachtergrond minder vertrouwen hebben in de politie dan mensen met een Nederlandse afkomst. Dit is het gevolg van onbegrip, taalbarrière en verschillen in kennis vanuit huis. Deze relatie is in het conceptueel model (figuur 1) geïllustreerd. Naar aanleiding van de bovenstaande verklaring kan de volgende hypothese worden geformuleerd:

H1: Een migratieachtergrond heeft een negatief effect op vertrouwen in de politie.

Figuur 1.

Conceptueel model voor de relatie tussen migratieachtergrond en vertrouwen in politie – hypothese 1.

2.2 Socialisatietheorie

Naast migratieachtergrond zijn er meer scheidslijnen in het vertrouwen in de politie bij bevolkingsgroepen. Dit heeft te maken met leeftijd, gender en gedeelde normen en waarden (Schmeets, 2018). De socialisatietheorie stelt dat individuen houdingen en motivatie ontwikkelen over verschillende onderwerpen door hun sociale omgeving, zoals voor instituties. Dit gebeurt vaak al bij de opvoeding en ouder-kind relatie (Klaassen, 1973). Vrouwen zijn over het algemeen meer bereid om de politie in vertrouwen te nemen, omdat zij graag beschermd willen worden (Cochran & Warren, 2012). Het tweede verschil tussen gender is dat het socialisatieproces bij vrouwen vaak anders is dan bij mannen. Het verschil in stressgehalte kan tussen het geslacht verschillen. Vrouwen reageren vaak heftiger op angstige situaties dan mannen (Gächter et al., 2011). Ten tweede zijn vrouwen volgens Hurst et al. (2005) vooral bezig met uiterlijke vertoning, waarbij mannen vaker op straat te zien zijn en daar beïnvloed worden door hun omgeving. Dit ligt in lijn met de statusverwervingstheorie. Hierdoor hebben mannen vaak een negatieve houding tegenover de politie (Kullberg et al., 2021; Sindall et al., 2017).

Daarnaast heeft leeftijd ook invloed op het vertrouwen in de politie, mensen met het meeste vertrouwen in instituties in Nederland hebben de leeftijd tussen de 25-35 jaar, omdat zij minder vaak bekend zijn bij de politie vergeleken met een jongere leeftijdsgroep (Maus, 2014). Oudere mensen hebben in hun levensjaren de mogelijkheid gehad om de politie te zien veranderen over de tijd. Vooral de 65-plussers vinden dat de samenleving voorzichter moet zijn met de omgang met anderen. Dit heeft vaak invloed op hun vertrouwen in de politie (Schmeets, 2018). Ook volgens Van Noije (2028), onderzoeker van het Sociaal en Cultureel Planbureau, vinden ouderen vaker dat de criminaliteit is toegenomen en dat dit een belangrijk probleem is dat de overheid moet aanpakken

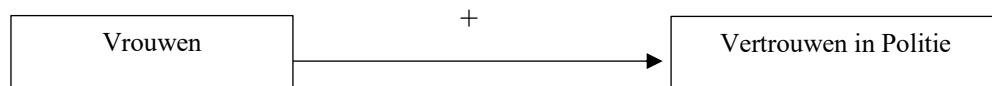
Samenvattend hebben ouderen minder vertrouwen in de politie dan jonge mensen, dit komt omdat zij inzien dat criminaliteit toeneemt. Daarnaast hebben vrouwen meer vertrouwen in de politie dan mannen, omdat zij vaker heftiger reageren op angstige situaties en beschermd willen worden. Door deze informatie kunnen onderstaande hypothesen geformuleerd worden, daarbij staan de hypothesen geïllustreerd in figuur 2 en 3.

H2a: Vrouwen hebben meer vertrouwen in de politie dan mannen.

H2b: Oudere mensen hebben minder vertrouwen in de politie dan jongere mensen.

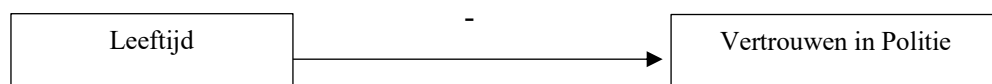
Figuur 2.

Conceptueel model voor de relatie tussen vrouwen en vertrouwen in politie – hypothese 2a.

Figuur 3.

Conceptueel model voor de relatie tussen leeftijd en vertrouwen in politie – hypothese 2b.

2.3 Statusverwervingstheorie

Volgens de statusverwervingstheorie van Ganzeboom (1982) is het in Nederland aantrekkelijk om te streven naar een hoge statusgroep, oftewel zich identificeren met een hoge sociale klasse. Hierbij is het van belang om een zo hoog mogelijke maatschappelijke status te bereiken. Mensen willen graag gezien en erkend worden. Factoren als een hoog opleidingsniveau en een hoog inkomen zijn hierbij relevant (Van der Waal, 2022). Deze factoren hebben volgens Ganzeboom (1982) invloed op de levensstijl van personen en van de groep waarvan mensen deel uitmaken. Goudriaan (2006) beschrijft in zijn onderzoek dat iemand die zich identificeert met een hogere status meer bijdrage wil leveren aan de samenleving. Welvarende gemeenschappen zullen meer aangifte zullen doen dan minder welvarende mensen, omdat deze groepen meer volgens de wetten leven (Goudriaan, 2006). Ook Schmeets (2018) van het Centraal Bureau voor de Statistiek beschrijft dat hoe hoger de opleiding, hoe meer deelname aan de samenleving plaatsvindt. Een verklaring hiervoor is dat het constant werven van voldoende kennis en het ontwikkelen van skills ervoor zorgen dat de stijging in sociale waarden worden vergroot. Dit houdt bijvoorbeeld in dat een hoog opleidingsniveau zorgt voor meer kansen op de arbeidsmarkt en een hoger inkomen, wat vervolgens ook invloed heeft op het vergroten van iemands netwerk (Schmeets, 2018).

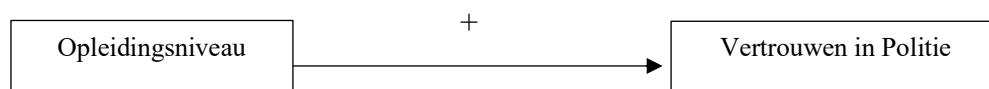
Verschillen in cultuurvormen kunnen ook worden verklaard door verschillen in status en het streven naar status van personen (Ganzeboom, 1982). De auteurs Kullberg et al., (2021) van het onderzoek voor Sociaal Cultureel Planbureau schrijven over de problemen die spelen bij gezinnen met een lage status in de Nederlandse maatschappij. Ouders met moeilijkheden zoals armoede kunnen invloed hebben op de ontwikkeling van kinderen. Dit ligt in lijn met de eerder vernoemde cultureel kapitaal theorie. Zonder voldoende hulpbronnen zoals kennis en taal is het lastig om een hoog opleidingsniveau te genereren, waardoor het moeilijk is om hoog op de sociale ladder te komen (Vrooman et al., 2023). Daarbij wonen mensen met moeilijkheden in het gezin vaak in kwetsbare wijken of buurten; bewoners hebben lage inkomens, zijn laag opgeleid, of hebben gebroken gezinnen. Dit resulteert in conflicten in het ouderlijk huis. Hierdoor belanden jongeren vaker op straat en is de kans dat zij crimineel gedrag gaan vertonen groter. Volgens de statusverwervingstheorie komt het ‘straatgedrag’ dan ook voort uit het willen vertonen van het uiterlijk en erkenning willen krijgen (Easton et al., 2010).

De statusverwervingstheorie stelt dat een hoge opleiding zorgt voor meer deelname aan de samenleving. Dit resulteert erin dat mensen met een hoog opleidingsniveau meer vertrouwen hebben in de politie door de stijging van sociale waardes. Door middel van de statusverwervingstheorie kan de volgende hypothese worden geformuleerd:

H3: Mensen met een hoog opleidingsniveau hebben meer vertrouwen in de politie dan mensen met een laag opleidingsniveau.

Figuur 4.

Conceptueel model voor de relatie tussen opleidingsniveau en vertrouwen in politie – hypothese 3.

2.4 Sociaal kapitaal

Naast cultureel kapitaal heeft sociaal kapitaal ook invloed op vertrouwen in de politie. Sociaal kapitaal is een overkoepelende term voor netwerken, normen en vertrouwen binnen een community of samenleving. Sociaal kapitaal kan een belangrijke rol spelen in hoe migranten integreren in hun nieuwe samenleving. Mensen met een migratieachtergrond die een sterk sociaal netwerk hebben met mensen uit eigen culturele community in hun nieuwe

thuisland, zullen voor minder struikelblokken komen te staan dan migranten zonder een netwerk in hun nieuwe thuisland. Migranten met een netwerk hebben een grotere kans om informatie met elkaar te delen en elkaar te steunen, wat in lijn staat met de theorie over cultureel kapitaal. Deze groep zal hierdoor meer kennis verwerven dat gaat helpen bij het tegengaan van barrières in taal of culturele verschillen (Quite et al., 2013). Daarentegen ervaren mensen met een migratieachtergrond door weinig cultureel- en sociaal kapitaal hinder in het verhogen van hun educatieachtergrond, wat zorgt dat zij onderaan de sociale ladder blijven staan. Het bijbehorende mechanisme kan als volgt worden uitgelegd: Iemand die opgroeit in een goede, welvarende wijk heeft over het algemeen een gezin met een hogere beroepsstatus en een hoog opleidingsniveau. Het netwerk dat wordt opgebouwd in deze wijk bestaat dan voornamelijk uit mensen met ook een hoge beroepsstatus waardoor dat invloed heeft op het verhogen van sociaal kapitaal, wat ervoor zorgt dat een hoge status gecreëerd wordt (Quite et al., 2013). Reeds is beschreven dat welvarende gemeenschappen, waaronder mensen met een hoge status, meer meldingsbereidheid hebben doordat zij meer leven volgens de wetten, regels en normen van de samenleving (Goudriaan, 2006).

Echter, het omgekeerde effect is ook mogelijk. Mensen met een migratieachtergrond hebben niet gelijk de kans om op te groeien in een goede, welvarende wijk. Deze groep ervaart problemen met het volgen van een opleiding op hetzelfde niveau als Nederlandse studenten, waardoor zij op het gebied van educatie lager scoren dan mensen met een Nederlandse achtergrond (Lüdemann & Schwerdt, 2013). Ook bevestigt Ganzeboom (1982) dat veel verschillen in statusgroepen in de Nederlandse samenleving ontstaan door de relatie tussen het land van herkomst en bijvoorbeeld opleiding. Zoals eerder beschreven ervaren mensen met een andere afkomst moeilijkheden met communiceren en kunnen daardoor niet gelijk hoger op de sociale ladder terecht komen. Daardoor ontstaat een gebrek aan het kunnen opbouwen van een netwerk dat zorgt voor verschillen in personen op basis van sociale status (Antinyan et al., 2019).

Daarnaast staan volgens Hurst et al. (2005) jonge mensen met een migratieachtergrond vaker onder toezicht van de politie dan mensen zonder migratieachtergrond. Vooral jonge mannen met migratieachtergrond worden benaderd door de politie, omdat zij vaker op straat terecht komen en mee doen aan criminele activiteiten (Sindall et al., 2017). Doordat deze mensen vaker worden benaderd door de politie, ontwikkelen de jongens een negatieve houding. Dit gebeurt vaker bij jonge mannen, omdat zij gevoeliger zijn voor het ontwikkelen van een negatieve houding die beïnvloed wordt door hun omgeving. Dit is anders bij

vrouwen. Zij komen minder vaak in contact met politie doordat zij andere problemen ervaren, zoals problemen met eigenwaarden (Hurst et al., 2005).

De sociaal kapitaal theorie stelt dus dat mensen met een migratieachtergrond minder kansen hebben om hoger opgeleid te worden door het gebrek aan het opdoen van kennis, het hebben van groot netwerk en het begrijpen van de Nederlandse taal. Hierdoor zullen zij minder bereid zijn om de Nederlandse politie te vertrouwen. Ook verloopt het socialisatieproces bij mannen en vrouwen verschillend, zeker bij mannen met een migratieachtergrond. Daarbij blijkt dat jonge mannen meer beïnvloed worden door de omgeving dan volwassenen, omdat jongeren vaker onder toezicht staan van de politie. De bovengenoemde relaties staan visueel afgebeeld in figuur 2. Door deze verklaringen kunnen de volgende hypothesen geformuleerd worden:

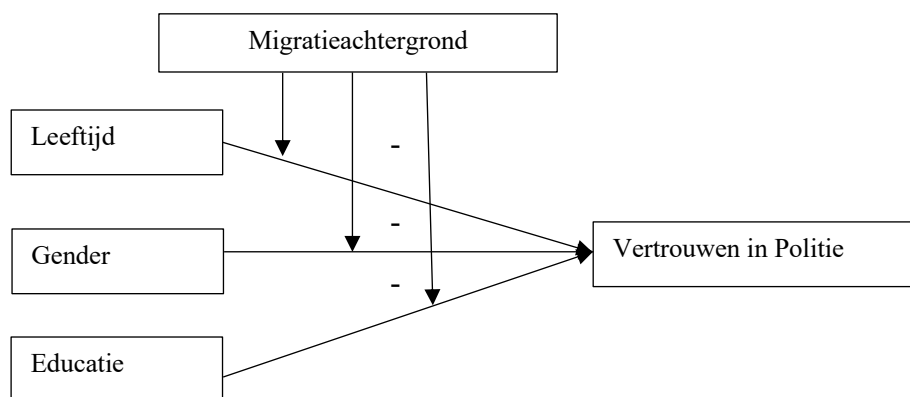
H4a: Het effect tussen opleidingsniveau en vertrouwen in de politie wordt negatief gemodereerd door migratieachtergrond.

H4b: Het effect tussen gender en vertrouwen in de politie wordt negatief gemodereerd door migratieachtergrond.

H4c: Het effect tussen leeftijd en vertrouwen in de politie wordt negatief gemodereerd door migratieachtergrond.

Figuur 5.

Conceptueel model voor de relatie tussen leeftijd, gender en educatie en vertrouwen in politie, gemodereerd door migratieachtergrond – hypothese 4.

3. Data & Methode

3.1 Dataset

Om erachter te komen of achtergrondkenmerken daadwerkelijk invloed hebben op het vertrouwen in de politie, wordt de dataset van European Social Survey (ESS) editie 9.1 gebruikt. Het onderzoek van ESS is een academische enquête die in 38 landen is gehouden. De survey is gehouden in de periode van augustus 2018 tot en met januari 2020 (ESS ERIC, 2021).

Voor de survey zijn aselechte steekproeven genomen waarbij een minimale respons nodig was van 70% van alle 38 deelnemende landen. Onderwerpen die tijdens de survey zijn besproken met de landen zijn onder andere sociale omstandigheden en indicatoren, sociaal gedrag en attitudes, politieke ideologie en culturele- en nationale identiteit. De deelnemende respondenten hadden allemaal een leeftijd boven de 15 jaar en ouder die in particuliere huishoudens wonen, ongeacht nationaliteit, de taal of wettelijke status. De enquête is in februari 2021 gepubliceerd op de website van European Social Survey (ESS ERIC, 2021).

Voor deze huidige studie staan de respondenten uit Nederland centraal. Nederland had een responspercentage van 49.6%. Dit responspercentage komt voort uit 3463 personen die verdeeld zijn onder regio's (noord, zuid, oost, west), leeftijd (15 tot en met 60 jaar) en geslacht (man en vrouw). De respondenten zijn afkomstig uit alle twaalf de provincies. De vragen aan de Nederlandse respondenten zijn gesteld door middel van een computerondersteund persoonlijk interview (CAPI) en een computerondersteund mobiel interview (CAMI). Dit zijn methodes waarbij de interviewer de vragen voorleest aan respondenten vanaf het scherm van een computer of een mobiel, waar vervolgens de respondent de vragen zelf invoert op hetzelfde apparaat (ESS ERIC, 2021). De dataverzamelaars zijn onderzoekers van het I&O onderzoeksbureau voor de overheid en non-profit organisaties (I&O Research, z.d.).

3.2. Ethische evaluatie

Om te zorgen dat de ethische richtlijnen in acht worden genomen, wordt rekening gehouden met de anonimiteit en toestemming voor de dataset. Vanwege de privacy zijn alle namen van de respondenten door de onderzoekers van de European Social Survey geanonimiseerd (ESS ERIC, 2021).

3.3 Operationalisatie

Voor dit onderzoek zijn een aantal respondenten gekwalificeerd, variabelen die niks met dit onderzoek te maken hebben, worden niet meegenomen in de analyse. Alle respondenten die vragen hebben beantwoord met ‘refusal’ (weigeren), ‘don’t know’ (geen idee) en ‘no answer’ (geen antwoord ingevuld), zijn gespecificeerd als missende waarde en worden ook niet meegenomen in de analyse. De resterende steekproef die voor dit onderzoek wordt gebruikt is $N = 1372$ respondenten.

3.3.1 Vertrouwen in de Politie

De afhankelijke variabele ‘vertrouwen in de politie’ is in Nederland gemeten met een schaalvraag: *‘Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel vertrouwen u persoonlijk heeft in elk van de stellingen die ik oplees?’*. Vertrouwen in de politie was één van de stellingen waar de respondenten antwoord op moesten geven. Zij konden kiezen tussen de getallen (0) helemaal geen vertrouwen en (10) volledig vertrouwen. Hoe hoger de score op de schaal van 0-10, hoe meer vertrouwen de respondenten hadden in de politie. De schaalscores met aantal respondenten zijn terug te vinden in bijlage 1, tabel 8.

3.3.2 Leeftijd

De onafhankelijke variabele ‘leeftijd’ werd gemeten door de respondenten hun leeftijd te laten invullen in vakjes. De jongste respondent in Nederland is 15 jaar en de maximale gemeten leeftijd is 60 jaar.

3.3.3 Gender

De derde onafhankelijke variabele ‘gender’ is gemeten door middel van de vraag *‘Man of vrouw?’*. Respondenten konden kiezen tussen (1) man en (2) vrouw. Deze variabele is omgezet tot een dummy variabele: (0) man en (1) vrouw. Dit zorgt ervoor dat mannen de referentiegroep in dit onderzoek zijn. In dit onderzoek zijn 704 respondenten man en 668 respondenten vrouw.

3.3.4 Opleidingsniveau

De onafhankelijke variabele ‘opleidingsniveau’ is in Nederland gemeten door de vraag: *‘Wat is het hoogste opleidingsniveau dat u succesvol heeft beëindigd?’*. Het opleidingsniveau is gebaseerd op het niveau waar een formeel certificaat voor is uitgereikt na een toetsing, een cursus of onderwijsperiode die volledig gevolgd is maar nooit een certificaat voor is uitgereikt

of een onderwijsperiode die is bijgewoond waar wel een certificaat voor is uitgereikt (ESS ERIC, 2021).

In Nederland zijn alle opleidingsniveaus verdeeld over drie lagen; laag, middelbaar en hoog. Een laag opleidingsniveau bestaat uit alle onderwijs op het niveau van basisonderwijs, vmbo, de eerste 3 leerjaren van havo/vwo of de assistentenopleiding (mbo-1). Het middelbaar niveau bevat de bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo-2), de vakopleiding (mbo-3) en de middenkader-specialistenopleidingen (mbo-4). Het hoogste niveau van Nederland omvat het onderwijs op hbo- of wo niveau (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2023).

De respondenten konden in de vragenlijst antwoord geven door middel van 18 verschillende categorieën. In de dataset zijn deze 18 categorieën, oftewel 18 items in de dataset, omgezet naar 3 items. Hoe deze items zijn samengevoegd en uit welke 18 items de variabele bestaat, wordt vermeld in de bijlage 1, tabel 7.

3.3.5 Migratieachtergrond

In dit onderzoek wordt de variabele ‘migratieachtergrond’ gezien als onafhankelijke variabele en moderator. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (z.d.) betekent een migratieachtergrond dat individuen ten minste één ouder moeten hebben die geboren is in het buitenland. Een migratieachtergrond bestaat meestal uit een eerste- of tweede generatie migratieachtergrond. Mensen met een eerste generatie migratieachtergrond hebben de achtergrond van het land waar hij of zij is geboren. Personen met een tweede generatie migratieachtergrond hebben als migratieachtergrond het geboorteland waar de ouder geboren is (Centraal Bureau voor de Statistiek, z.d.).

Voor dit onderzoek worden er zes variabelen uit de dataset van ESS samengevoegd. De onderzoekers van het ESS hebben migratieachtergrond gemeten door middel van filtervragen. De eerste vraag luidde: ‘*Ben je in Nederland geboren?*’. Respondenten konden antwoord geven met (1) ja en (2) nee. Respondenten die als antwoord ‘nee’ gaven, werden doorgestuurd naar de volgende vraag, namelijk: ‘*In welk land ben je geboren?*’. Deze twee vragen herhaalden zich bij de vragen over de afkomst van de vader en de moeder. Door de variabelen samen te voegen, wordt vermeden dat onwillig respondenten worden uitgesloten. De antwoorden op de eerste vraag (1) ja en (2) nee, zijn voor dit onderzoek veranderd in (1) nee en (0) ja. Respondenten hadden uiteindelijk in totaal 55 verschillende landen genoemd bij de tweede vraag. Bij de vraag waar vader en/of moeder zijn geboren, zijn in totaal 110 antwoorden gegeven. Alle antwoorden zijn samengevoegd tot twee categorieën, namelijk (0)

ja, in Nederland geboren en (1) nee, niet in Nederland geboren. Mensen die uiteindelijk bij categorie (1) ‘nee’ horen, zijn alle mensen die niet in Nederland zijn geboren of minstens één ouder hebben die in een ander land geboren is. In totaal zijn er 236 mensen met een migratieachtergrond en 1146 mensen zonder migratieachtergrond.

3.3.6 Inkomen huishouden

Om er zeker van te zijn dat andere variabelen de uitkomst van de analyses niet beïnvloeden, wordt de controlevariabele ‘inkomen huishouden’ meegenomen in dit onderzoek. Het totale inkomen van het huishouden waar de respondent zich in bevindt, is onderzocht door middel van een voorbeeldvraag. Respondenten konden kiezen uit 10 letters die het totale huishoudinkomen representeerden. Ook konden de respondenten kiezen of ze antwoord gaven per week, per maand of per jaar. Uiteindelijk zijn alle antwoorden samengevoegd tot een schaal van 1 tot en met 10. In bijlage 1, tabel 9 staat een verdere visualisatie van de huishoudinkomens. De reden om deze variabele als controlevariabele mee te nemen is omdat verwacht wordt dat inkomen invloed heeft op de relatie tussen de achtergrondkenmerken en vertrouwen in de politie. Zoals eerder beschreven heeft een hoger opleidingsniveau invloed op de hoogte van het inkomen (Schmeets, 2018).

3.4 Analyse

Voor dit onderzoek is een lineaire regressie uitgevoerd in het programma SPSS versie 28.01.1. De resultaten van de hypothesen zijn verwerkt in vijf tabellen. Elke hypothese krijgt in het hoofdstuk resultaten een aparte tabel, dit maakt het overzichtelijk genoeg om de hypothesen (H1 t/m H4) te beantwoorden. Daarnaast begint elke tabel met een ‘model 0’. Dit model laat het directe effect zien tussen leeftijd, opleidingsniveau, migratieachtergrond en gender op het vertrouwen in de politie.

3.4.1 Assumpties

Om er zeker van te zijn dat de betrouwbaarheid van de regressieanalyse optimaal is om uiteindelijke conclusies te mogen trekken, worden assumpties getoetst. Als eerste is gekeken naar de Variance Inflation Factor (VIF). Alle variabelen hadden een VIF onder de 10, wat betekent dat multicollineariteit niet problematisch is. Ten tweede is via een histogram gecheckt of de variabelen normaal verdeeld zijn. Alle variabelen zijn in dit onderzoek normaal verdeeld. Ten derde zijn alle variabelen via een spreidingsdiagram gecontroleerd op homoscedasticiteit, die bij alle variabelen aanwezig is. Als laatste zijn de uitschieters

gecontroleerd met een boxplot en deze worden in dit onderzoek behouden om de statistische power te bewaren.

4. Resultaten

Een samenvatting van de beschrijvende statistieken is geïllustreerd in tabel 1. Het totale aantal respondenten voor dit onderzoek bedraagt 1372 (N=1372). Te zien is dat de gemiddelde leeftijd van dit onderzoek ongeveer 50 jaar is en dat het aantal mannen en vrouwen bijna op de helft ligt; 49% van alle respondenten is in dit onderzoek vrouw. Dit betekent dat bijna 51% van de respondenten in dit onderzoek man is. De meerderheid van de respondenten, 414 mensen, gaven politie qua vertrouwen een 7 op een schaal van 0 (geen vertrouwen) tot 10 (volledig vertrouwen). De exacte aantallen zijn terug te vinden in tabel 8 in bijlage 1. Daarnaast is te zien dat respondenten gemiddeld een 2 scoren bij de variabele opleidingsniveau. Dit betekent dat het gemiddelde opleidingsniveau van de respondenten een middelbaar opleidingsniveau bedraagt (Mean = 2.15), dit gaat om ongeveer 427 respondenten (bijlage 1 tabel 7). Ongeveer 226 respondenten hebben een migratieachtergrond, dit is 16% van het totaal aantal respondenten met migratieachtergrond (Mean = 0.16). De meerderheid van de respondenten verdient per jaar €58.000 of meer. De rest van het inkomen per huishouden is te vinden in bijlage 1, tabel 9.

Tabel 1. Beschrijvende statistiek

	N	Min	Max	Mean	S.D.
<i>Variabelen</i>					
<i>Afhankelijke variabele</i>					
Vertrouwen in politie	1372	0	10	7.03	1.61
<i>Onafhankelijke variabelen</i>					
Leeftijd	1372	15	90	49.81	17.56
Gender	1372	0	1	0.48	0.50
Opleidingsniveau	1372	1	3	2.15	0.82
Migratieachtergrond	1372	0	1	0.16	0.37
<i>Controle variabele</i>					
Inkomen Huishoudens	1372	1	10	6.58	2.76

4.1 Migratieachtergrond

Tabel 2 illustreert de eerste regressie. De tabel representeert de lineaire regressie tussen migratieachtergrond en vertrouwen in de politie. Model 0 laat het directe effect zien tussen migratieachtergrond en vertrouwen in de politie. Te zien is dat het gehele model significant is ($F= 12.847$, $p < .001$), dit wil zeggen dat migratieachtergrond de variatie in vertrouwen in de politie verklaart. Dit model laat zien dat er een negatief effect is tussen migratieachtergrond en vertrouwen in de politie, deze relatie is significant ($B = -.418$, $p < .001$). De verklaarde variantie is 0.9% ($R^2 = .009$), dit betekent dat slechts 0.9% van de variantie in vertrouwen in de politie verklaard kan worden met migratieachtergrond.

Het tweede model, model 1, test hetzelfde hoofdeffect, maar dan met toevoeging van de controlevariabele. Bij het toevoegen van de controlevariabele ‘inkomen’ van huishoudens blijft het model significant ($F= 17.049$, $P < .001$). Ook na het toevoegen van de controle variabele inkomen van huishoudens, blijft het directe effect negatief en significant ($B = -.349$, $p < .001$). De verklaarde variantie stijgt van 0.9% naar 2.4% ($R^2 = .009$) en ($R^2 = .024$). Dit betekent dat 2.4% van de variantie in vertrouwen in politie verklaard kan worden met vertrouwen in de politie. De controlevariabele inkomen van huishoudens zorgt voor een indirect effect dat positief is en significant ($B = .072$, $p = < .001$). Hiermee wordt bedoeld dat hoe hoger het inkomen van het huishouden bij mensen met een migratieachtergrond is, hoe meer vertrouwen er is in de politie.

De resultaten laten zien dat de hypothese H1: ‘Een migratieachtergrond heeft een negatief effect op vertrouwen in de politie’, kan worden bevestigd. Echter, de verklaarde variantie is laag en dit betekent dat de onafhankelijke variabele een klein deel van de afhankelijke variabele verklaart.

Tabel 2.

Lineaire regressie met vertrouwen in de politie als afhankelijke variabele, inkomen huishoudens als controlevariabele en migratieachtergrond als onafhankelijke variabele.

	Model 0	Model 1
<i>Variabelen</i>		
Migratieachtergrond	-.418** (.117)	-.349* (.117)
Inkomen		
Huishoudens		.072**

		(.016)
Constant	7.104 **	6.618 **
	(.047)	(.116)
R2	.009	.024
F	12.847**	17.049**
N	1372	1372

Noot: Ongestandaardiseerde regressie coëfficiënten en de nummers tussen haakjes zijn de standard errors; * $p < .05$; ** $p < .001$

4.2 Gender

De derde tabel illustreert de regressieanalyse tussen gender en vertrouwen in de politie. Het eerste model laat een enkelvoudige regressie zien die significant is, met gender als onafhankelijke variabele en vertrouwen in de politie als afhankelijke variabele ($F = 5.439$, $p < .05$). Dit wil zeggen dat het model van gender de variatie in vertrouwen in de politie verklaart. Het model geeft een negatief effect aan en is significant ($B = -.202$, $p < .05$). Hiermee wordt bedoeld dat vrouwen minder vertrouwen hebben in de politie ten opzichte van mannen. Bij het toevoegen van migratieachtergrond in het tweede model blijft het directe effect negatief en significant ($-.181$, $p < .05$). Ook in dit model heeft migratieachtergrond een negatieve invloed op vertrouwen in de politie ($B = -.401$, $p < .001$). De verklaarde variantie stijgt van 0.4% naar 1.2% ($R^2 = .004$) en ($R^2 = .012$). Het gehele model blijft na het toevoegen van de variabele significant ($F = 8.630$, $p < .001$).

Bij het toevoegen van het interactie-effect in het derde model is te zien dat het directe effect van gender op vertrouwen in de politie niet meer significant is ($B = -.109$, $p > .05$). Het effect van migratieachtergrond op vertrouwen in de politie verandert van significant effect naar een niet significant effect ($B = -.155$, $p > .05$). Het interactie-effect tussen gender en migratieachtergrond is ook niet significant ($B = -.446$, $p > .05$). De verklaarde variantie verandert nauwelijks ten opzichte van het tweede model, naar 1.5% ($R^2 = .015$). Dit betekent dat het interactie-effect slechts een klein deel van de variantie in de afhankelijke variabele verklaart. Het gehele model blijft significant ($F = 6.969$, $p < .001$).

Het laatste model test hetzelfde effect als het derde model, maar met toevoeging van de controlevariabele inkomen van huishoudens, het gehele model blijft significant ($F = 10.402$, $p < .001$). Bij het toevoegen van de controlevariabele blijft het negatieve effect tussen

vrouwen en vertrouwen in de politie niet significant ($B = -.049, p > .05$). Ook de relatie tussen migratieachtergrond en vertrouwen in de politie is niet significant ($B = -.051, p > .05$). De verklaarde variantie stijgt naar 3% ($R^2 = .003$). Inkomen heeft een positief effect en is significant ($B = .072, p < .001$). Hiermee wordt bedoeld dat hoe hoger het inkomen van het huishouden waar de vrouwen zich in bevinden, hoe meer vertrouwen er is in de politie. Te zien is dat door het toevoegen van de controlevariabele, de moderator verandert van niet significant effect naar wel significant effect. Dit betekent dat het inkomen van het huishouden waar vrouwen met een migratieachtergrond zich in bevinden, invloed heeft op het vertrouwen in de politie. Het inkomen van het huishouden heeft dus bij vrouwen meer invloed dan bij mannen.

Over het algemeen laat de tweede tabel zien dat er een significant negatief effect is tussen het zijn van een vrouw en vertrouwen in de politie. Ook het interactie-effect laat zien dat vrouwen met een migratieachtergrond minder vertrouwen in de politie hebben dan mannen. Echter, dit gaat om een genuanceerd beeld omdat de verklaarde variantie nauwelijks omhoog gaat wat ervoor zorgt dat niet duidelijk genoemd kan worden in hoeverre het interactie-effect een goede verklaring geeft. In ieder geval komen de resultaten niet overeen met de hypothese H2a: *'Vrouwen hebben meer vertrouwen in de politie dan mannen.'* De hypothese kan daardoor worden verworpen.

Hypothese H4b: *'Het effect tussen gender en vertrouwen in de politie wordt negatief gemodereerd door migratieachtergrond'* kan worden behouden, omdat tabel drie laat zien dat gender en vertrouwen in politie negatief gemodereerd wordt door migratieachtergrond, deze interactie is tevens significant ($B = -5.19, p < .001$). Echter, in deze tabel is de verklaarde variantie ook laag. Dit betekent dat de onafhankelijke variabele een klein deel van de afhankelijke variabele verklaart.

Tabel 3.

Lineaire regressie met vertrouwen in de politie als afhankelijke variabele, inkomen huishoudens als controlevariabele, gender als onafhankelijke variabele en migratieachtergrond als moderator.

	Model 0	Model 1	Model 2	Model 3
<i>Variabelen</i>				
Gender	-.202*	-.181*	-.109	-.049
	(.087)	(.087)	(.095)	(.095)
Migratieachtergrond		-.401**	-.155	-.051
		(.117)	(.174)	(.174)
Gender *			-.446	-.519*
Migratieachtergrond			(.235)	(.233)
Inkomen				
Huishoudens				.072**
				(.016)
Constant	7.134 **	7.189**	7.155**	6.645**
	(.061)	(.062)	(.065)	(.130)
R2	.004	.012	.015	.030
F	5.439*	8.630**	6.969**	10.402**
N	1372	1372	1372	1372

Noot: Ongestandaardiseerde regressie coëfficiënten en de nummers tussen haakjes zijn de standard errors; * $p < .05$; ** $p < .001$

4.3 Opleidingsniveau

De vierde tabel presenteert de relatie tussen opleidingsniveau en vertrouwen in de politie. Het eerste model is significant ($F = 47.143$, $p < .001$), dit wil zeggen dat het model van opleidingsniveau de variatie in vertrouwen in de politie verklaart. Het model laat een significant, positief, direct effect zien tussen opleidingsniveau en vertrouwen in de politie. Dit betekent hoe hoger het opleidingsniveau, hoe meer vertrouwen mensen hebben in de politie

($B=.359$, $p < .001$). De verklaarde variantie is 3.3% ($R^2 = .033$). Daarnaast is het directe effect tussen migratieachtergrond en vertrouwen toegevoegd in het tweede model, dit gehele model blijft significant ($F = 30.312$, $p < .001$). Dit model laat een negatief effect zien, dat significant is ($B= -.417$, $p < .001$). Ook het directe effect tussen opleidingsniveau en vertrouwen in de politie blijft positief en significant ($B= .358$, $p < .001$). De verklaarde variantie is 4.2% ($R^2 = .042$).

In het derde model wordt het interactie-effect toegevoegd, dit model blijft significant ($F= 22.602$, $p < .001$). Het model laat zien dat het interactie-effect negatief is en daarbij ook significant ($B= -.373$, $p < .001$). Dit betekent dat mensen met een hoog opleidingsniveau en een migratieachtergrond, minder vertrouwen hebben in de politie dan mensen zonder migratieachtergrond. Het directe effect van opleidingsniveau op vertrouwen in de politie blijft positief en significant ($B= .417$, $p < .001$). Verder verandert het directe effect van migratieachtergrond van een significant effect naar geen significantie effect na het toevoegen van het interactie-effect ($B = .382$, $p > .05$). Daarnaast is de verklaarde variantie 4.7% ($R^2 = .047$).

In het laatste model wordt de controlevariabele toegevoegd, dit model blijft significant ($F = 18.094$, $p < .001$). De controlevariabele is een positief effect en het effect is significant ($B = .035$, $p < .05$). Dit betekent dat het inkomen van het huishouden een positief effect heeft op opleidingsniveau en vertrouwen in de politie. Dit houdt in dat hoe hoger het inkomen, hoe hoger het opleidingsniveau en hoe meer vertrouwen zij hebben in de politie. Het directe effect van opleidingsniveau en vertrouwen in de politie blijft vergeleken met de andere modellen een positief effect en significant ($B = .371$, $p < .001$). Daarnaast blijft het effect tussen migratieachtergrond en vertrouwen in de politie positief en niet significant ($B = .405$, $p > .05$). Tot slot blijft het interactie-effect een negatief effect en significant ($B = -.369$, $p < .001$). De verklaarde variantie is 5% ($R^2 = .050$).

Uiteindelijk laat de vierde tabel zien dat mensen met een hoog opleidingsniveau meer vertrouwen in de politie hebben dan mensen met een lager opleidingsniveau. Dit betekent dat de hypothese H3: *'Mensen met een hoog opleidingsniveau hebben meer vertrouwen in de politie dan mensen met een laag opleidingsniveau'* wordt bevestigd. Daarnaast is te zien dat het interactie-effect na toevoeging van de controlevariabele negatief en significant blijft, deze relatie is ook visueel zichtbaar in figuur 1 doordat de lijnen niet parallel aan elkaar zijn. Dit betekent dat de hypothese H4a: *'Het effect tussen opleidingsniveau en vertrouwen in de politie wordt negatief gemodereerd door migratieachtergrond'* ook bevestigd kan worden.

Tabel 4.

Lineaire regressie met vertrouwen in de politie als afhankelijke variabele, inkomen huishoudens als controlevariabele, opleidingsniveau als onafhankelijke variabele en migratieachtergrond als moderator.

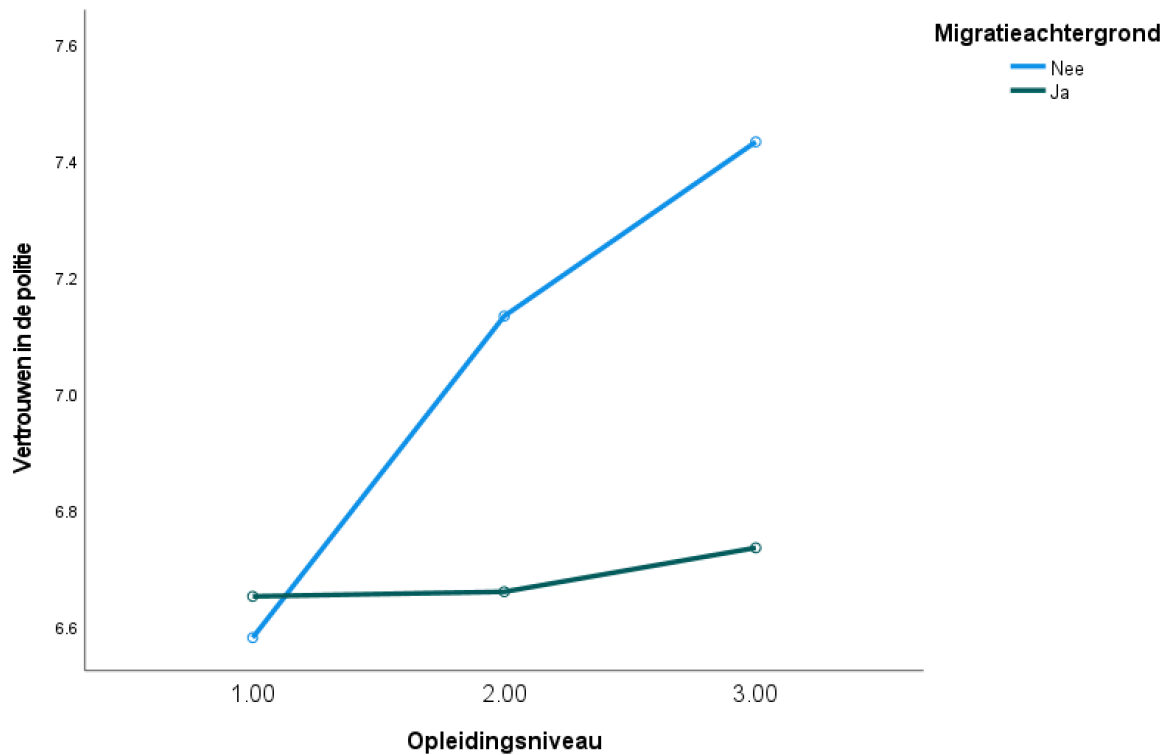
	Model 0	Model 1	Model 2	Model 3
<i>Variabelen</i>				
Opleidingsniveau	.359** (.052)	.358** (.052)	.417** (.057)	.371** (.061)
Migratieachtergrond		-.417** (.115)	.382 (.324)	.405 (.324)
Opleidingsniveau * Migratieachtergrond			-.373** (.142)	-.369** (.233)
Inkomen				
Huishoudens				.035* (.017)
Constant	6.267** (.120)	6.337** (.121)	6.210 ** (.130)	6.072** (.145)
R2	.033	.042	.047	.050
F	47.143**	30.312**	22.602**	18.094**
N	1372	1372	1372	1372

Noot: Ongestandaardiseerde regressie coëfficiënten en de nummers tussen haakjes zijn de standard errors;

* p <.05; ** p <.001

Figuur 6

Vertrouwen in de politie naar migratieachtergrond en opleidingsniveau.

4.4 Leeftijd

De laatste, vijfde, tabel geeft de relatie aan tussen leeftijd en vertrouwen in de politie. Het eerste model laat het directe effect zien tussen leeftijd en vertrouwen, dit model is significant ($F = 3.963, p < .05$). Dit wil zeggen dat het model van leeftijd de variatie in vertrouwen in de politie verklaart. Het effect tussen leeftijd en vertrouwen in de politie is negatief en significant. Dit betekent dat hoe ouder mensen worden, hoe minder vertrouwen zij krijgen in de politie ($B = -.005, p < .05$). De verklaarde variantie is 0.3% ($R^2 = .003$). Daarnaast laat het tweede model ook een negatief effect zien tussen migratieachtergrond en vertrouwen in de politie, dit effect is significant ($B = -.452, p < .001$). De verklaarde variantie is 1.4% ($R^2 = .014$). Het gehele tweede model is significant ($F = 9.438, p < .001$).

Het derde model laat het interactie-effect zien tussen leeftijd en migratieachtergrond. Dit gehele model blijft significant ($F = 6.384, p < .001$). Het effect tussen leeftijd en migratieachtergrond is significant ($B = .004, p > .05$). Desondanks blijft het directe effect van leeftijd op vertrouwen in de politie negatief en significant ($B = -.006, p < .05$). Het directe effect van migratieachtergrond op vertrouwen verandert van een significant effect naar een niet significant effect ($B = -.281, p > .05$). De verklaarde variantie blijft 1.4% ($R^2 = .014$).

Het laatste model blijft ook significant ($F = 9.516, p < .001$). Ook dit model laat zien dat het interactie-effect niet significant is ($B = -.004, p > .05$). De toevoeging van de controlevariabele heeft geen invloed op het veranderen van het interactie-effect. Wel zorgt de toevoeging voor een verandering in het directe effect tussen leeftijd en vertrouwen in de politie, dit verandert van een significant effect naar een geen significant effect ($B = .004, p > .05$). Daarnaast blijft de relatie tussen migratieachtergrond en vertrouwen in de politie niet significant ($B = -.187, p > .05$). De controlevariabele heeft een positief effect op de relatie tussen leeftijd en vertrouwen in de politie, deze is niet significant. Dit betekent dat hoe hoger het inkomen van mensen is, hoe meer vertrouwen ze hebben in de politie ($B = .068, p < .001$).

De resultaten uit tabel vijf laten zien dat hoe ouder mensen worden, hoe negatiever de relatie is op het vertrouwen in de politie. Dit resultaat is echter niet significant. Dit betekent dat de hypothese H2b: *'Oudere mensen hebben minder vertrouwen in de politie dan jongere mensen'* niet bevestigd kan worden. Daarnaast is te zien dat leeftijd en vertrouwen in de politie negatief gemodereerd worden door migratieachtergrond. Echter, dit resultaat is ook niet significant. Ook dit betekent dat de hypothese H4c: *'Het effect tussen leeftijd en vertrouwen in de politie wordt negatief gemodereerd door migratieachtergrond'* niet bevestigd kan worden.

Tabel 5.

Lineaire regressie met vertrouwen in de politie als afhankelijke variabele, inkomen huishoudens als controlevariabele, leeftijd als onafhankelijke variabele en migratieachtergrond als moderator.

	Model 0	Model 1	Model 2	Model 3
<i>Variabelen</i>				
Leeftijd	-.005*	-.006*	-.006*	-.004
	(.002)	(.002)	(.003)	(.003)
Migratieachtergrond		-.452**	-.281	-.187
		(.117)	(.340)	(.339)
Leeftijd*			-.004	-.004
Migratieachtergrond			(.007)	(.007)
Inkomen				.068**
Huishoudens				(.016)

Constant	7.280** (.131)	7.411** (.134)	7.383** (.756)	6.849**
R2	.003	.014	.014	.027
F	3.963*	9.438**	6.384**	9.516**
N	1372	1372	1372	1372

Noot: Ongestandaardiseerde regressie coëfficiënten en de nummers tussen haakjes zijn de standard errors; * p <.05; ** p <.001

5. Conclusie en Discussie

5.1 Conclusie

Het hoofddoel van dit onderzoek was om door middel van kwantitatief onderzoek bij te dragen aan het verhogen van het meldgedrag van de burgers, gericht op vroege signalen van terrorisme. Het meldgedrag is in deze studie onderzocht door middel van vertrouwen in de politie. Burgers die weinig vertrouwen hebben in de politie zullen ook minder snel criminele incidenten melden (Andriessen et al., 2020).

Dit onderzoek is opgezet in samenwerking met de Nederlandse politie. De vraag vanuit de politie was om te kijken naar hoe verschillende achtergrondkenmerken zoals migratieachtergrond, leeftijd, gender en opleidingsniveau invloed hebben op de meldingsbereidheid van mensen. Door gebruik te maken van resultaten uit de enquête van het ESS, is de volgende beschrijvende vraag geformuleerd: *'In hoeverre hebben inwoners van Nederland vertrouwen in de politie?'* De beschrijvende statistieken laten zien dat de meerderheid van de respondenten, 414 mensen, de Nederlandse politie een 7 geven (Bijlage 1 tabel 8).

De verklarende vragen zijn in de introductie als volgt geformuleerd: (1) In hoeverre beïnvloedt een migratieachtergrond het vertrouwen in de politie in Nederland? (2) In hoeverre beïnvloeden achtergrondkenmerken leeftijd, gender en opleidingsniveau het vertrouwen in de politie in Nederland? (3) In hoeverre wordt de relatie tussen de achtergrondkenmerken leeftijd, gender en educatie en vertrouwen in de politie in Nederland gemodereerd door migratieachtergrond?

De belangrijkste conclusie van dit onderzoek is dat mensen met een migratieachtergrond minder vertrouwen hebben in de politie dan mensen zonder migratieachtergrond. Uit de theorie kan verwacht worden dat dit komt door onder andere de verschillen in cultureel kapitaal. Mensen met een migratieachtergrond hebben andere cultureel kapitaal meegekregen vanuit huis, waardoor succes krijgen in een ander land moeilijker is (Erel, 2010). Daarnaast zorgt een taalbarrière ervoor dat mensen elkaar minder goed begrijpen. Daarbij hebben mensen met een migratieachtergrond vanuit land van herkomst vaker een andere kijk op de politie dan mensen uit Nederland (Kullberg et al., 2021). Ook kan geconcludeerd worden dat inkomen invloed heeft op relaties in dit onderzoek. Dit betekent dat hoe hoger het inkomen, hoe meer vertrouwen mensen zullen hebben in de politie.

Een tweede mogelijke beredenering is dat een taalbarrière ervoor kan zorgen dat mensen met een migratieachtergrond minder snel een netwerk kunnen opbouwen dan mensen

uit Nederland. De sociaal kapitaal theorie stelt dat het lastig is om met deze taalbarrière op te groeien in een welvarende wijk. Over het algemeen hebben mensen die in een welvarende wijk wonen een hoge beroepsstatus. Zij delen ook deze status met elkaar, waardoor hun netwerk groeit met mensen met een hoge status. Bij mensen met een migratieachtergrond loopt dit proces anders. Uit de theorie is gebleken dat mensen met een migratieachtergrond minder de kans hebben om een netwerk op te bouwen met mensen uit een welvarende wijk, omdat zij hinder ervaren met het integreren.

Samenvattend kan waarschijnlijk verwacht worden dat het gebrek aan cultureel – en sociaal kapitaal leidt tot minder vertrouwen in de politie. Dit betekent dat mensen met een migratieachtergrond minder vertrouwen in de politie hebben dan mensen met een achtergrond uit Nederland (onderzoeksvraag (1)).

Hierna volgt de tweede conclusie van dit onderzoek. In dit onderzoek is gekeken naar verschillende achtergrondkenmerken van personen. Geconcludeerd kan worden dat vooral mensen met een hoog opleidingsniveau meer vertrouwen hebben in de politie dan mensen met een lager opleidingsniveau. Volgens de statusverwervingstheorie kan verwacht worden dat dit kan komen doordat mensen in Nederland vooral geneigd zijn om te streven naar een zo hoog mogelijke status (Ganzeboom, 1982). Dit heeft als gevolg dat mensen met een hoge status meer meldingen maken van criminele incidenten in tegenstelling tot mensen met een migratieachtergrond. Door deze verklaring kan verwacht worden dat opleidingsniveau invloed heeft op vertrouwen in de politie (onderzoeksvraag (2)). Doordat gender en leeftijd geen significant resultaat geven, mogen hier geen conclusies over getrokken worden. In de discussie zullen alternatieve verklaringen gegeven worden.

Als laatste kan er geconcludeerd worden dat alleen opleidingsniveau en gender gemodereerd worden door migratieachtergrond. De derde vraag (3) ‘In hoeverre wordt de relatie tussen de achtergrondkenmerken leeftijd, gender en opleidingsniveau en vertrouwen in de politie in Nederland gemodereerd door migratieachtergrond?’ kan beantwoord worden met dat vrouwen met een migratieachtergrond minder vertrouwen in de politie ten opzichte van mannen met migratieachtergrond. Ook kan er geconcludeerd worden dat mensen met een migratieachtergrond en een hoge opleiding, minder vertrouwen hebben in de politie dan mensen zonder migratieachtergrond. Een verklaring hiervoor kan zijn dat mensen in hun land van herkomst vaak al wantrouwen hebben ten opzichte van het centrale gezag in hun land. Waarschijnlijk heeft opleidingsniveau geen invloed op de ervaringen die mensen hebben opgedaan van het centrale gezag uit hun land van herkomst.

5.2 Discussie

Ook al is dit onderzoek met beleid uitgevoerd, toch zijn een paar beperkingen/limitaties te benoemen die besproken moeten worden. Een eerste beperking is dat de politie Eenheid Rotterdam de vraag stelde om dit onderzoek te starten met data vanuit de politieorganisatie zelf. Tijdens het onderzoek is gebleken dat de organisatie niet de gewenste dataset kon leveren. Dit zorgde ervoor dat ik geen onderzoek kon doen met een dataset vanuit de politie over meldingen waar op gehoopt was. Daardoor is als oplossing gekozen om een passende, externe dataset te kiezen die alsnog zou aansluiten op de wensen van de politie. Dit heeft ervoor gezorgd dat niet specifiek onderzoek gedaan kon worden voor de stad Rotterdam, maar dat de respondenten uit heel Nederland werden onderzocht. Desalniettemin is dit onderzoek alsnog relevant geworden voor de politie omdat zonder data van de organisatie, toch nog sterke aanbevelingen konden gegeven worden.

Een tweede limitatie is dat er vanuit de politie de vraag werd gesteld om per soort migratieachtergrond te onderzoeken. In Nederland zijn namelijk vijf soorten migratieachtergronden die het vaakst voorkomen; Turks, Marokkaans, Surinaams, Antilliaans en andere westerse landen (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2016). Echter, de dataset liet dit niet toe. De cijfers van de dataset toonde aan dat het totaal aantal respondenten voor bijvoorbeeld Turkije uit zeven mensen bestond ($N=7$). Voor de mensen uit Marokko bestond het totaal aantal respondenten uit vijf mensen ($N=5$). Dit aantal per categorie was te laag om conclusies uit te trekken, daarom is ervoor gekozen om de migratieachtergronden op te splitsen in migratieachtergrond en geen migratieachtergrond om het onderzoek succesvol voort te kunnen zetten.

De derde limitatie in dit onderzoek is gebaseerd op de socialisatietheorie die beschreven staat in het theorie hoofdstuk. Deze theorie stelt dat vrouwen meer bereid zijn om criminele incidenten te melden en meer vertrouwen hebben in de politie omdat ze beschermd willen worden. Echter, er is verder niet gekeken naar het gevoel van discriminatie. Dit kan de oorzaak zijn waardoor hypothese H2a niet bevestigd kan worden, wat niet volgens verwachting was. Een verklaring hiervoor kan waarschijnlijk zijn dat volgens het onderzoek van Stanek et al. (2023) is gebleken dat vrouwen wantrouwen kunnen hebben in de politie door te weinig diversiteit onder de agenten. Het gevoel dat vrouwen niet genoeg vertegenwoordigd zijn kan invloed hebben op de relatie tussen agenten en burgers, omdat sommigen zich niet op hun gemak voelen bij het andere geslacht. Zo'n situatie kan daardoor ook een negatief effect hebben op het meldgedrag.

Natuurlijk zijn ook sterke punten te benoemen uit dit onderzoek. Tijdens het schrijven van dit onderzoek werd het dreigingsniveau op 30 mei 2023 aangepast. Dit zorgde ervoor dat dit onderzoek nog relevanter is dan dat het al was voor de Nederlandse samenleving. Door de aanscherping van het dreigingsniveau is het nog meer van belang voor de politie om meer interventies te bedenken die nodig zijn om terrorisme aan te pakken en vroegtijdige signalen op te sporen. Een tweede punt dat dit onderzoek bijzonder maakt, is dat met externe data een onderzoek is gedaan voor de Nederlandse politie. Ondanks dat de politie geen dataset kon leveren, is toch aan hun wensen voldaan. De dataset waar mee is gewerkt, heeft namelijk een bijdrage kunnen leveren aan het inzichtelijk krijgen van het vertrouwensniveau van mensen in de politie gericht op achtergrondkenmerken. Daarnaast kan dit onderzoek een bijdrage leveren aan interne onderzoeken. De politie kan hierdoor zelfde afweging maken om dieper onderzoek te doen naar de relatie tussen variabelen.

Voor toekomstig onderzoek zou het dan ook relevant zijn om dit huidige onderzoek aan te vullen met data van de Nederlandse politie. Zo zouden de resultaten specifieker kunnen worden gericht naar de Eenheid Rotterdam en kan wellicht verder onderzoek gedaan worden per migratieachtergrond, leeftijdscategorie en gender. Ook zou de politie verder onderzoek kunnen doen naar het verhogen van de verklaarde variantie door meerdere onafhankelijke variabelen te toetsen of om meer mensen te onderzoeken met migratieachtergrond. Wegens beperkte tijd voor dit onderzoek, is het interessant dat de politie in de toekomst kijkt naar bijvoorbeeld religie, discriminatie en woongebied.

6. Beleidsadvies

In dit hoofdstuk wordt de beleidsvraag beantwoord. De beleidsvraag luidde: *Welke aanbevelingen kunnen aan de hand van de relatie tussen migratieachtergrond, leeftijd, gender en opleidingsniveau op vertrouwen in de politie in Nederland worden gedaan om op deze manier SHIELD het beste te kunnen implementeren en daardoor het meldgedrag te verhogen?* Een aantal keer is in deze scriptie benadrukt dat mensen niet weten wanneer een verdachte situatie alarmerend is. Vaak weten zij ook niet bij wie ze terecht kunnen om een melding te maken. Bovendien bestaat vaak veel onwetendheid omtrent radicalisering en extremisme (Van de Weert & Eijkman, 2017). Ook leidt een gebrek aan vertrouwen in de politie ertoe dat mensen situaties minder vaak willen melden.

Dit onderzoek richtte zich op verschillende achtergrondkenmerken die van invloed zijn op het vertrouwen in de politie. De resultaten toonden aan dat met name vertrouwen te winnen is bij mensen met een migratiegrond en mensen met een laag opleidingsniveau en een migratieachtergrond. Wat de politie kan doen, dit is tevens mijn voornaamste aanbeveling, om vertrouwen te winnen door te streven naar ‘superdiversiteit’. Superdiversiteit verwijst naar de normalisatie van diversiteit, waarbij niet langer de focus ligt op de ‘uitzonderingen’ en ‘minderheden’ in een samenleving. Veel bedrijven en scholen houden hier al rekening mee (Geldof, 2019). Op basis van de theorie is duidelijk geworden dat taalbarrières een obstakel vormen in het opbouwen van vertrouwen in de politie. Door in te spelen op anderstaligheid en meertaligheid kan de kans worden vergroot dat diverse groepen zich gesteund voelen door de politie, omdat ze gemakkelijker met de politie kunnen communiceren. Het streven naar superdiversiteit kan ervoor zorgen dat complexe toestanden in de samenleving beter begrepen worden (Geldof, 2019).

Een tweede aanbeveling is om, door in te spelen op het normaliseren van diversiteit en met een focus op taal, de contactmomenten te verbreden. Het idee dat burgers direct gehoord worden, heeft invloed naar de houding en handelingen tegenover de politie. Daarnaast is het essentieel om duidelijke uitleg te kunnen geven over wat radicalisering en extremisme inhouden. Door deze uitleg ook in meerdere talen te bieden, kan hierbij ook een breder publiek worden bereikt (Landman et al., 2017). Om rekening te houden met meertaligheid, is mijn aanbeveling dat de politie contactmomenten creëert waarbij gebruik kan worden gemaakt van een tolk of een vertalingsknop.

Meldgedrag

Met betrekking tot het verhogen van het meldgedrag en de implementatie van SHIELD, wordt vooral rekening gehouden met mensen met een migratieachtergrond en mensen met een migratieachtergrond en een laag opleidingsniveau. Door het streven naar superdiversiteit en het vergroten van contactmomenten bestaat de mogelijkheid dat vertrouwen in de politie toeneemt. Daarbij is het een aanbeveling om meer uitleg te geven over radicalisering, (rechts)extremisme en anti-institutioneel extremisme. Ook zouden mensen meer geïnformeerd kunnen worden over wanneer er sprake is van een alarmerende situatie. Dit heeft als gevolg dat het meldgedrag van mensen meer gestimuleerd kan worden.

7. Literatuurlijst

- Andriessen, I., Hoegen Dijkhof, J., Torre, A. V. D., Berg, E. V. D., Pulles, I., Iedema, J., & Voogd-Hamelink, M. D. (2020). *Ervaren discriminatie in Nederland II*.
- Auditdienst Rijk. (2017). Onderzoeksrapport Beleidsdoorlichting Artikel 36.2 Nationale veiligheid en terrorismebestrijding. *Onderzoeksrapport Beleidsdoorlichting Artikel 36.2 Nationale veiligheid en terrorismebestrijding, 2017–0000210580*.
- Agirdag, O. (2010). Cultuur zonder kapitaal? Een sociologische kritiek op het deficitdenken in het onderwijsonderzoek en de onderwijspraktijk. In *Dag van de Sociologie (DVDS 2008)*. Ghent University, Department of Flow, heat and combustion mechanics.
- Antinyan, A., Horváth, G., & Jia, M. (2019). Social status competition and the impact of income inequality in evolving social networks: An agent-based model. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*, 79, 53-69.
- Broekhuizen, J., van Kapel, M., Steketee, M., & Roetman, L. (2018). *Vertrouwen in een rechtvaardige behandeling door de politie*. Een analyse van de ISRD-3: een grootschalig onderzoek onder scholieren. Utrecht: KIS.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2016, 21 november). *Bevolking naar migratieachtergrond*. Centraal Bureau voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/achtergrond/2016/47/bevolking-naar-migratieachtergrond>.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (z.d.) *Migratieachtergrond*. <http://www.cbs.nl/onzediensten/methoden/begrippen/migratieachtergrond>.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2023, 3 januari). *Hoeveel inwoners hebben een herkomst buiten Nederland*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoeveel-inwoners-hebben-een-herkomst-buiten-nederland>.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2023, 22 februari). *Opleidingsniveau*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/33/verschil-levensverwachting-hoog-en-laagopgeleid-groeit/opleidingsniveau>.
- Cochran, J. C., & Warren, P. Y. (2012). *Racial, ethnic, and gender differences in perceptions of the police: The salience of officer race within the context of racial profiling*. *Journal of contemporary criminal justice*, 28(2), 206-227.
- Custers, G., & Engbersen, G. (2019). *Bourdieu in de buurt: Sociale klassendebat en de klassenstructuur van Rotterdam*. *Tijdschrift Sociologie*, 15(2), 117-147.
- Easton, M., Ponsaers, P., Demarée, C., Enhus, E., Elffers, H., Hutsebaut, F., & Gunther Moor, L. (2010). *Politiewerking in multiculturele buurten: de beeldvorming bij burgers en*

- agenten over de gemeenschapsgerichte politiezorg. In *Meer kleur op straat: diversiteit en veiligheid in België en Nederland* (pp. 45-78). Vandenbroele.
- Erel, U. (2010). *Migrating cultural capital: Bourdieu in migration studies*. *Sociology*, 44(4), 642-660.
- European Social Survey European Research Infrastructure (ESS ERIC). (2021). ESS9 Data Documentation. *Sikt - Norwegian Agency for Shared Services in Education and Research*. <https://doi.org/10.21338/NSD-ESS9-2018>.
- Ganzeboom, H. B. (1982). Cultuurdeelname als verwerking van informatie of verwerving van status. Een confrontatie van twee alternatieve verklarende theorieën aan de hand van reeds verricht onderzoek. *Mens en Maatschappij*, 57(4), 341-372.
- Geldof, D. (2019). De transitie naar superdiversiteit en majorityminority-cities: over de nood aan interculturalisering van politie en justitie. *Panopticon: tijdschrift voor strafrecht, criminologie en forensisch welzijnswerk.-Antwerpen, 1980, currens*, 40(5), 368-387.
- Gächter, M., Savage, D. A., & Torgler, B. (2011). Gender variations of physiological and psychological strain amongst police officers. *Gender Issues*, 28, 66-93.
- Goudriaan, H. (2006). *Reporting Crime: Effects of social context on the decision of victims to notify the police*. Heike Goudriaan.
- Hurst, Y. G., McDermott, M. J., & Thomas, D. L. (2005). The attitudes of girls toward the police: Differences by race. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 28(4), 578-593.
- I&O Research. (2023, 9 februari). *I&O Research - Het nr. 1 onderzoeksbureau voor overheid en non-profit*. <https://www.ioresearch.nl/>.
- Kääriäinen, J., & Sirén, R. (2012). Do the police trust in citizens? European comparisons. *European Journal of Criminology*, 9(3), 276-289.
- Klaassen, C. A. C. (1973). Nieuwe ontwikkelingen in de socialisatie-theorie. *Mens en Maatschappij*, 48(3), 244-267.
- Kullberg, J., Mouktadibillah, R., & Vries, J. D. (2021). *Opgroeien in een kwetsbare wijk*.
- Landman, W., Kop, N., Klerks, P., Koning, B. D., Schuilenburg, M. B., Besseling, B., ... & Meershoek, G. (2017). *De toekomstbestendigheid van de politie*.
- Ljujic, V., Versteegt, I., Weerman, F., Thijs, F., van Prooijen, J. W., El Bouk, F., & van de Weijer, S. (2020). *Testing a threat model of terrorism: A multi-method study about socio-economic and psychological influences on terrorism involvement in the Netherlands*. Understanding recruitment to organized crime and terrorism, 147-171.
- Lüdemann, E., & Schwerdt, G. (2013). Migration background and educational tracking: is

- there a double disadvantage for second-generation immigrants?. *Journal of Population Economics*, 26, 455-481.
- Maus, I. (2014). Attitudes van jongeren ten aanzien van de politie: een verkennend onderzoek naar de (gepercipieerde) procedurele rechtvaardigheid [Youngsters' attitudes towards the police: an explorative study into the (perceived) procedural legitimacy]. *Het gezag van de politie*, 31, 141-164.
- Ministerie van Algemene Zaken. (2022, 17 januari). *Risico op aanslagen (dreigingsniveau)*. Terrorismebestrijding | Rijksoverheid.nl. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/terrorismebestrijding/risico-op-aanslagen-dreigingsniveau>.
- Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2019, 8 augustus). Opbouw dreigingsniveaus. Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid. <https://www.nctv.nl/onderwerpen/dtn/opbouw-dreigingsniveaus>
- Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2023, 26 mei). *Dreigingsbeeld NCTV: terroristische dreiging op Nederland toegenomen*. Nieuwsbericht | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid. <https://www.nctv.nl/actueel/nieuws/2023/05/30/dreigingsbeeld-nctv-terroristische-dreiging-op-nederland-toegenomen>.
- Van Noije, L. (2018). Sociale veiligheid. *De sociale staat van Nederland: 2018*.
- Politie. (z.d.). *Geregistreerde misdrijven en aangiften; soort misdrijf, gemeente 2023*. Geregistreerde misdrijven en aangiften; soort misdrijf, gemeente 2023. <https://data.politie.nl/#/Politie/nl/dataset/47013NED/table?ts=1677170247145>.
- Schaap, D. (2021). Police trust-building strategies. A socio-institutional, comparative approach. *Policing and society*, 31(3), 304-320.
- Schmeets, H. (2018). Vertrouwen op de kaart. *Statistische Trends*, 1-23.
- Schreurs, W. (2020). Waarom melden burgers?. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 19(2-3), 8-28.
- Sindall, K., McCarthy, D. J., & Brunton-Smith, I. (2017). Young people and the formation of attitudes towards the police. *European Journal of Criminology*, 14(3), 344-364.
- Stanek, K. A., Fox, K. A., Telep, C. W., & Trinkner, R. (2023). Who can you trust? The impact of procedural justice, trust, and police officer sex on women's sexual assault victimization reporting likelihood. *Violence against women*, 29(5), 860-881.
- Van der Waal, J. (2022). Over leven met een lage status. *Tijdschrift Sociologie*, 3, 434-454.
- Van der Wal, R., & Adang, O. (2022). In verbinding. *Bondgenoten nader bekeken*.
- Van de Weert, A., & Eijkman, Q. (2017). *Hoe werkt vroeg signalering door lokale*

Jongerenwerkers in de strijd tegen terrorisme. American Psychologist, 96, 293-303.
Vrooman, C., Boelhouwer, J., Iedema, J., & Torre, A. V. D. (2023). Eigentijdse ongelijkheid.

Bijlage 1. Tabellen

Bijlage 1. Tabel 6: *Dreigingsniveau's in Nederland.*

Niveau	Dreiging	Uitleg
Niveau 1	Minimaal	Het is niet waarschijnlijk dat in Nederland een terroristische aanslag plaatsvindt.
Niveau 2	Beperkt	Er bestaat een kleine kans op een terroristische aanslag.
Niveau 3	Aanzienlijk	Een terroristische aanslag in Nederland is voorstelbaar.
Niveau 4	Substantieel	De kans op een terroristische aanslag in Nederland is reëel.
Niveau 5	Kritiek	Een terroristische aanslag in Nederland is op handen.

Noot: Overgenomen uit *Opbouw dreigingsniveaus*, door Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2019.

Bijlage 1. Tabel 7: *Cijfers van aantal respondenten per schaalscore van de variabele 'vertrouwen in de politie'.*

Opleiding	Nieuwe categorie	Aantal respondenten
Basisschool niet afgemaakt		
Alleen basisschool afgemaakt		
LBO, VBO, LEAO, LTS-ambachtsschool, huishoudschool, LHNO, VBMO (niveau 1-3 basisberoepsgericht, kaderberoepsgericht, gemengd) afgemaakt		

MULO, ULO, MAVO, VMBO (niveau 4; theoretische leerweg) HAVO jaar 3-4; VWO jaar 3-5 afgemaakt,	1	376
MBO niveau 1 afgemaakt (duur <2jaar)		
HAVO, MMS, MSVM afgemaakt		
VWO, HBW, atheneum, gymnasium afgemaakt		
KMBO, leerlingwezen, MBO, MEAO, MTS afgemaakt (duur 2-3 jaar)		
MBO niveau 2 en 3 afgemaakt (duur 2-3 jaar)	2	427
MBO niveau 4 afgemaakt (duur 4 jaar		
MBO-plus voor havisten		
Propedeuse WO, OU- certificaat		
Korte Hbo-opleiding einddiploma (2 of 3 jaar)		
Bachelor HBO, kweekschool, PABO, conservatorium, Mo- akten afgemaakt		
Bachelor universiteit afgemaakt		
HBO: Master's degree, tweede fase opleidingen,	3	569

Post HBO- opleidingen, pre-master onderwijs voor HBO		
WO/universiteit: Master's degree, tweede fase opleidingen, ingenieur, meester, doctorandus		
Doctoraat/gepromoveerd.		
Totaal		1372

Bijlage 3. Tabel 8: *Cijfers van aantal respondenten per schaa score van de variabele 'vertrouwen in de politie'*

Schaal	Aantal respondenten	Percentage
Geen vertrouwen	8	0.6
Score 1	7	0.5
Score 2	13	0.9
Score 3	23	1.7
Score 4	48	3.5
Score 5	90	6.6
Score 6	171	12.5
Score 7	414	30.2
Score 8	425	31.0
Score 9	146	10.6
Volledig vertrouwen	27	2.0
Totaal	1372	100

Bijlage 3. Tabel 9: *Netto huishoudinkomen per week, maand en jaar per respondent*

Ongeveer per week	Ongeveer per maand	Ongeveer per jaar	Aantal respondenten
Minder dan €250	Minder dan €1.100	Minder dan €13.000	78
€250 tot €325	€1.100 tot €1.400	€13.00 tot €17.00	74
€325 tot €400	€1.400 tot €1.700	€17.00 tot €20.000	86
€400 tot €450	€1.700 tot €2.000	€20.000 tot €24.000	97
€450 tot €550	€2.000 tot €2.400	€24.000 tot €28.000	134
€550 tot €650	€2.400 tot €2.790	€28.000 tot €33.000	119
€650 tot €750	€2.800 tot €3.300	€33.000 tot €39.000	169
€750 tot €900	€3.300 tot €3.900	€39.000 tot €46.000	183
€900 tot €1.100	€3.900 tot €4.800	€46.000 tot €58.000	193
€1.100 of meer	€4.800 of meer	€58.000 of meer	239
Totaal			1372